

Autyzm i zespół Aspergera za rzadko rozpoznawane u kobiet

Autyzm i spokrewnione z nim schorzenia często nie są właściwie diagnozowane u kobiet i nastoletnich dziewcząt, a wiele przypadków jest mylonych z zaburzeniami odżywiania i innymi problemami psychicznymi, uważają naukowcy.

Autyzm, charakteryzujący się takimi objawami jak wyobcowanie społeczne, trudności z komunikacją i obsesyjne zamiłowanie do klasyfikowania obiektów lub do skomplikowanych zadań matematycznych, był dotychczas postrzegany jako domena mężczyzn.

Nawet do 80 procent zdiagnozowanych przypadków autyzmu dotyczy chłopców, a w przypadku zespołu Aspergera, łagodniejszej postaci zaburzenia, dysproporcje są jeszcze większe, gdyż na około 15 chorych chłopców przypada jedna dziewczynka. Jednak naukowcy coraz głośniej mówią o tym, że w tzw. spektrum autyzmu mieści się znacznie więcej dziewcząt niż dotychczas sądzono, a lekarze i rodzice nie zauważają lub błędnie interpretują występujące u nich symptomy.

Zbyt rzadko diagnozowane są zwłaszcza przypadki z łżejszego bieguny tego spektrum, kiedy chorzy nie mają zaburzeń mowy i mogą mieć wysoki iloraz inteligencji (IQ), ale trudno im interpretować świat i złożone reguły społeczne.

- Dziewczynki z autyzmem rzadziej mają opóźnienia w rozwoju mowy niż chłopcy, więc jako małe dzieci spełniają wszystkie kryteria rozwojowe, a ich autyzm może zostać przeoczony - mówi Richard Mills, dyrektor ds. badań w brytyjskiej fundacji Research Autism, która w lutym organizuje konferencję na temat tego zaburzenia. - Autystyczne dziewczynki są też pozornie bardziej towarzyskie niż chłopcy - dodaje specjalista.

U chłopców choroby ze spektrum autyzmu diagnozuje się zazwyczaj między 5 a 7 rokiem życia, natomiast u dziewczynek przeważnie w wieku nastoletnim lub starszym, jeśli w ogóle uda się uzyskać poprawną diagnozę.

Badania Millsa, które mają być opublikowane w tym roku, wskazują, że nawet jeśli dziewczęta bada się pod kątem autyzmu, to nie jest on wychwytywany. Spośród 60 pacjentek z angielskiego szpitala psychiatrycznego u żadnej nie zdiagnozowano autyzmu w rutynowym badaniu przesiewowym, choć u 11 z nich później potwierdzono jego występowanie.

- Wynikało to z tego, że stawiano im inne diagnozy, jak zaburzenia osobowości albo schizofrenię - wyjaśnia dr Mills. - Ma to prawdopodobnie związek z tym, że większość testów została opracowana pod kątem męskich cech autyzmu.

Z badania przeprowadzonego w ubiegłym roku wynika, że około 600 tysięcy osób w Wielkiej Brytanii cierpi na choroby ze spektrum autyzmu i że odsetek ten jest znacznie wyższy wśród mężczyzn (1,8 procent męskiej populacji) niż wśród kobiet (0,2 procenta).

Nie wiadomo, jak wiele przypadków u dziewcząt nie zostaje zdiagnozowanych, ale działacze fundacji oraz przedstawiciele grup pacjentów przyznają, iż kontaktuje się z nimi coraz więcej dorosłych kobiet, które dostrzegły u siebie cechy autystycznych bohaterów z telewizji lub

rozpoznały je po przeczytaniu artykułów na temat tego zaburzenia - i czują ostatecznie ulgę po odkryciu przyczyny swojej „odmienności”.

Zdaniem Millsa, ponieważ zakłada się, że autyzm jest rzadki u dziewcząt, lekarze rzadziej biorą go pod uwagę. - Rozmawiałem z rodzicami dziewcząt, którzy mówili mi, że pierwsza reakcja ze strony lekarza brzmiała: „To dziewczynka, mało więc prawdopodobne, żeby to był autyzm”. Dotyczy to nie tylko lekarzy pierwszego kontaktu, ale również pediatrów.

Kolejną przeszkodą na drodze do uzyskania diagnozy jest to, że dziewczynki często skuteczniej maskują objawy, takie jak trudności językowe, ponieważ przeważnie są pod tym względem lepiej rozwinięte niż chłopcy, mniej destrukcyjne i potrafią lepiej rekompensować swoje trudności. Poza tym dziewczęta znacznie rzadziej wykazują obsesyjne zamiłowanie do gromadzenia danych przez całe życie, co z kolei jest częste u chłopców z autyzmem.

Specjalistka w dziedzinie zaburzeń odżywiania w Instytucie Psychiatrii w King's College London, Janet Treasure wyjaśnia, że kobiety lub dziewczęta z zaburzeniami autystycznymi często koncentrują się na diecie i kontroli kalorii, co staje się ich obsesją. Podejrzewa się, że jedna na pięć kobiet z zaburzeniami odżywiania cierpi na chorobę ze spektrum autyzmu.

Badania prowadzone przez prof. Treasure w grupie 150 kobiet z ostrą anoreksją lub bulimią sugerują, że nawet u 60 procent z nich występują również psychologiczne objawy autyzmu.

- Te, które mają znaczącą niedowagę i problemy ze zdrowiem oraz poważne odchylenia we wzorcach żywienia, przejawiają zarazem wiele zachowań i emocji typowych dla zaburzeń autystycznych - mówi badaczka. - Ich problemy z odżywianiem oznaczają, że kobiety te mają trudności z szerszym spojrzeniem na rzeczywistość, koncentrują się na drobiazgach i mają sztywny sposób myślenia, co utrudnia im adaptację.

Te objawy łagodniały, gdy większość kobiet przytyło. Ale „dziewczęta z autyzmem są bardzo narażone na przyjmowanie wzorców zachowań mogących je wpędzić w błędne koło problemów”, komentuje Treasure. - Ważne jest, by ludzie to dostrzegali i próbowali powstrzymać.

Przedstawiciele fundacji obawiają się, że brak właściwej diagnozy może mieć katastrofalne skutki. Niska samoocena chorych może prowadzić do samookaleczania się, a nawet do prób samobójczych, natomiast społeczna naiwność może narażać je na przemoc i wykorzystywanie seksualne.

- Jesteśmy wyjątkowo zaniepokojeni, że wiele kobiet z autyzmem nie uzyskuje diagnozy. Tak wiele z nich opowiada nam, że próby jej zdobycia zdają się być przeszkodą nie do pokonania i że muszą toczyć wielkie bitwy, by uzyskać pomoc, wsparcie i opiekę, których rozpaczliwie potrzebują - komentuje Mark Lever, dyrektor naczelny National Autistic Society (Krajowego Towarzystwa Autyzmu).

- Autyzm jest poważnym, okaleczającym schorzeniem na całe życie i bez właściwego wsparcia może odciskać głębokie piętno na jednostkach i ich rodzinach - podsumowuje Lever.

Autyzm i zespół Aspergera

— Choroby ze spektrum autystycznego są zaburzeniami rozwojowymi, które różnią się w zależności od dziecka i mają postać od łagodnej do poważnej. Ich objawy grupuje się w trzy obszerne kategorie:

1. Problemy z interakcjami społecznymi, jak np. brak zrozumienia i świadomości uczuć innych osób.
2. Upośledzenie zdolności komunikacyjnych, jak opóźnienie w rozwoju mowy oraz niezdolność inicjowania rozmów lub brania w nich udziału.
3. Nietypowe wzorce sposobu myślenia i zachowań, włączając w to powtarzalne ruchy ciała. Dziecko może się bardzo zdenerwować, gdy jego codzienna rutyna zostanie zburzona.

— Obecnie choroby ze spektrum autystycznego są nieuleczalne, ale istnieje szereg terapii, które mogą łagodzić ich objawy.

— Istnieją trzy główne typy chorób spektrum autystycznego: zaburzenie autystyczne (znane również jako „klasyczny autyzm”); zespół Aspergera (łagodniejsze objawy, które mają wpływ na kontakty społeczne) oraz całościowe zaburzenie rozwojowe (dzieci mają pewne objawy charakterystyczne dla obu typów zaburzeń).

— Choroby spektrum autystycznego nie są powszechne, ale też nie występują rzadko. Szacuje się, że na przykład w Anglii dotyczą jednego na każde sto dzieci.

— W przeszłości wiele dzieci z zaburzeniem typu autystycznego mogło otrzymywać etykietkę „powolnych” lub „nieśmiałych”.

— Kim Peek, najbardziej znany autystyczny geniusz, który był inspiracją dla twórców filmu „Rain Man”, zmarł w grudniu 2009 roku w wieku 58 lat. Był w stanie przeczytać osiem książek dziennie, a przeczytanie strony zajmowało mu zaledwie 10 sekund.

David Rose, Rachel Carlyle

The Times

Tłum. Joanna Morga

Źródło www.rodziceradzą.pl